

Sygn. akt V Ca 2048/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia (del.) Dorota Walczyk

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. K.

przeciwko (...) z siedzibą w B.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawa w Warszawie z dnia 16 grudnia 2020 r., sygn. akt II C 3281/1

- zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala powództwo oraz odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania,
- odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 2048/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 września 2019 roku J. K. wniósł o zasądzenie od (...) w B. (S.) kwoty 600 euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 maja 2019 roku do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o przyznanie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2020 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 600 euro wraz z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie od dnia 3 lipca 2020 r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie powództwo oddalił oraz zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.117 zł tytułem kosztów procesy, w tym kwotę 900 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła pozwana zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie pkt. I i III, zarzucając:

- 1) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść orzeczenia, tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez przyjęcie w sposób sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania, z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym oraz z poczynionymi na jego podstawie przez Sąd I instancji ustaleniami faktycznymi, że Pozwana w sprawie ograniczają się w zasadzie do samych twierdzeń, które okazały się niewystarczające, albowiem nie poparte zostały żadnymi miarodajnymi dowodami, podczas gdy: (i) Pozwana przedstawiła spójne i wzajemnie się uzupełniające środki dowodowe wskazujące na przyczynę opóźnienia zarezerwowanego przez Powoda lotu (...) z W. do Z. w dniu 15 maja 2019 r. (zarządzenia służb kontroli ruchu lotniczego oraz opóźnienie wynikłe z realizacji poprzednich lotów w rotacji samolotu) oraz przyczyny opóźnienia poprzednich lotów w rotacji tj. lotu (...) Z. - W. oraz (...) B. - Z. (zarządzenia służb kontroli ruchu lotniczego oraz stan zdrowotny jednego z pasażerów); (ii) w uzasadnieniu faktycznym Wyroku Sąd I instancji dokonał ustaleń faktycznych w zakresie przyczyn opóźnienia ww. lotów w oparciu o wszystkie środki dowodowe przedstawione przez Pozwaną, przytaczając odpowiednie karty akt (k. 64-73) oraz wskazując, że wiarygodność powołanych dowodów nie budziła zastrzeżeń Sądu; (iii) Powód nie kwestionował powołanych przez Pozwaną faktów w zakresie przyczyn opóźnienia Lotu (...) oraz poprzednich lotów w rotacji, wiarygodności dowodów oraz przedstawionych przez Pozwaną wyjaśnień dotyczących znaczenia zawartych w dowodach skrótów i kodów stosowanych standardowo w transporcie lotniczym (w szczególności znaczenia tzw. kodów opóźnień (...)), ograniczając się jedynie do kwestionowania dopuszczalności powoływania się przez przewoźnika lotniczego na okoliczności dotyczące lotów rotacyjnych oraz zarzucania Pozwanej rzekomo niewłaściwej organizacji siatki połączeń lotniczych;

b) art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c. w zw. z art. 1271 k.p.c. poprzez uznanie, że Pozwana nie wykazała, aby opóźnienie lotu (...) w dniu 15 maja 2019 r. zostało spowodowane nadzwyczajnymi okolicznościami, podczas gdy twierdzenia i dowody Pozwanej co do okoliczności faktycznych w zakresie przyczyn opóźnienia lotu (...) oraz lotów poprzedzających ten lot w rotacji statku powietrznego w dniu 15 maja 2019 r. nie były kwestionowane przez Powoda, Powód w piśmie procesowym z dnia 20 sierpnia 2020 r. sam powoływał się na okoliczności faktyczne wynikające z dowodów przedstawionych przez Pozwaną w zakresie przyczyn opóźnienia poszczególnych lotów, a polemika Powoda sprowadzała się do kwestionowania możliwości uwzględnienia okoliczności powodujących opóźnienia lotów rotacyjnych do oceny przyczyn opóźnienia spornego Lotu (...) oraz sposobu organizacji siatki połączeń Pozwanej w formie systemu rotacyjnego; w związku z czym okoliczności faktyczne w zakresie przyczyn opóźnienia Lotu (...) oraz poszczególnych lotów rotacyjnych winny były zostać uznane za bezsporne jako przyznane, a co najmniej niezaprzeczone;

c) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez uznanie, że Pozwana nie wykazała, aby opóźnienie spornego lotu (...) w dniu 15 maja 2019 r. zostało spowodowane nadzwyczajnymi okolicznościami, jako że Pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów z których wynikałoby, że wyłącznie warunki atmosferyczne uniemożliwiały odbycie lotu w zakładanym czasie, podczas gdy Pozwana nie powoływała się na okoliczności egzoneracyjne w postaci warunków pogodowych, lecz na okoliczności w postaci zarządzeń służb kontroli ruchu lotniczego (...), które z uwagi na ograniczenie przepustowości lotniska w Z. opóźniły czasy operacji lotniczych przyznane pierwotnie Pozwanej, a warunki pogodowe zostały przytoczone przez Pozwaną jedynie w celu wskazania, jakie były przyczyny spadku przepustowości lotniska w Z. oraz przesuwania przez (...) przyznanych pierwotnie „slotów” (tj. ram czasowych) na wykonanie przez Pozwaną operacji lotniczych;

d) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez przyjęcie w sposób sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania oraz z poczynionymi przez Sąd I instancji ustaleniami faktycznymi, że nie wiadomo, dlaczego doszło do opóźnienia Lotu (...) W. - Z. w części wynikającej z rotacji (tj. opóźnienia wynikającego z realizacji poprzednich lotów w rotacji samolotu), podczas gdy w uzasadnieniu faktycznym Wyroku Sąd I instancji dokonał ustaleń faktycznych w zakresie przyczyn opóźnienia nie tylko lotu (...), lecz również poprzednich lotów w rotacji (lotu (...) Z. - W. oraz (...) B. - Z.) w oparciu o środki dowodowe przedstawione przez Pozwaną (k. 64- 73), których wiarygodność oraz moc dowodowa nie były kwestionowane przez Powoda, ani nie budziły zastrzeżeń Sądu I instancji;

e) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania oraz z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym przyjęcie, że Pozwana powinna była przedstawić

decyzje, w których wskazane są odmowy zgody na start wydane przez kontrolę ruchu lotniczego oraz że Pozwana zaniechała przedstawienia dowodów w tym zakresie bez zbędnej zwłoki we właściwym czasie, podczas gdy: (i) Pozwana wraz z odpowiedzią na pozew przedłożyła treść depesz slotowych (tj. wydanych w formie elektronicznej zarządzeń wydanych przez służby zajmujące się koordynacją ruchu lotniczego w europejskiej przestrzeni powietrznej - (...)) opóźniających rozkładowe czasy startu lotów Pozwanej, tj. zarezerwowanego przez Powoda lotu (...) oraz lotów poprzedzających ten lot w rotacji;

(ii) opóźnienie przez służby kontroli ruchu lotniczego przyznanych pierwotnie czasów operacji lotniczych oznacza, że Pozwana nie mogła wykonać lotów samowolnie wcześniej;

(iii) jak wynika z uzasadnienia faktycznego Wyroku, depesze slotowe na równi z innymi dowodami stanowiły podstawę ustaleń faktycznych Sądu I instancji w zakresie przyczyn opóźnienia lotu (...) oraz lotów rotacyjnych, skoro w uzasadnieniu faktycznym powołano m.in. karty akt nr 71-73; (iv) jak wskazano w uzasadnieniu faktycznym Wyroku, wiarygodność powołanych przez Pozwaną dowodów nie budziła zastrzeżeń Sądu I instancji; (v) także Powód nie kwestionował faktu wydania przedmiotowych depesz slotowych w stosunku do lotów Pozwanej, ich wiarygodności, ani przedstawionego przez Pozwaną wyjaśnienia znaczenia skrótów zawartych w depeszach slotowych, ograniczając się do zarzucania Pozwanej rzekomo niewłaściwej organizacji siatki połączeń lotniczych w formie systemu rotacyjnego;

f) art. 233 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez dowolne oraz sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego przyjęcie, że Pozwana nie wykazała podjęcia wszelkich racjonalnych środków w celu uniknięcia nadzwyczajnych okoliczności i wywołanego nim opóźnienia, podczas gdy z zasad logiki i doświadczenia życiowego wynika, że Pozwana nie dysponowała żadnymi środkami faktycznymi lub prawnymi pozwalającymi na uniknięcie zaistnienia nadzwyczajnych okoliczności w postaci zarządzeń służb kontroli lotów dotyczących Lotu (...) oraz poprzedzających go lotów rotacyjnych, gdyż decyzje podejmowane przez służby kontroli ruchu lotniczego pozostają całkowicie poza jej możliwościami faktycznymi i prawnymi, Pozwana nie ma na nie wpływu i musi się do nich bezwzględnie stosować, a w konsekwencji Pozwana nie miała możliwości uniknięcia opóźnienia spowodowanego ww. decyzjami, przy czym Pozwana dołożyła wszelkich starań w celu złagodzenia negatywnych skutków opóźnienia, zapewniając pasażerowi bezpłatnie loty zastępcze do miejsca docelowego (bezsporne);

g) art. 505⁷ § 1 i § 2 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 230 k.p.c. i 229 k.p.c. poprzez bezzasadne przyjęcie, że Pozwana winna była wnioskować przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, ponieważ odczytanie danych zawartych w dowodach przedstawionych przez Pozwaną wymagało wiedzy specjalistycznej, podczas gdy: (i) jak wynika z uzasadnienia faktycznego Wyroku, Sąd I instancji dokonał ustaleń faktycznych na podstawie treści wszystkich przedstawionych przez Pozwaną dowodów, w związku z czym twierdzenie o niemożności odczytania danych zawartych w dowodach pozostaje w sprzeczności z działaniami Sądu I instancji; (ii) Powód nie kwestionował treści dowodów oraz przedstawionych przez Pozwaną tłumaczeń znaczenia zawartych w nich kodów i skrótów, jak również wynikających z dowodów przyczyn opóźnienia lotu (...) oraz poprzednich lotów w rotacji, w związku z czym prowadzenie postępowania dowodowego w tym zakresie, w tym dowodu z opinii biegłego, byłoby bezzasadne; (iii) Sąd I instancji nie wziął pod uwagę obowiązującej w postępowaniu uproszczonym szerszej swobody Sądu w zakresie oceny okoliczności wymagających wiadomości specjalnych, a nade wszystko wyłączenia co do zasady dopuszczalności dowodu z opinii biegłego w sytuacji, gdy przewidywany koszt miałby przekroczyć wartość przedmiotu sporu, do czego mogłoby dojść z uwagi na stosunkowo niską wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie, które to uchybienia przepisom postępowania miały wpływ na treść Wyroku, jako że Sąd I instancji w ich wyniku błędnie uznał, jakoby Pozwana nie wykazała okoliczności nadzwyczajnych zwalniających Pozwaną z odpowiedzialności za opóźnienie lotu i w konsekwencji zasądził na rzecz Powoda odszkodowanie z tytułu opóźnienia podróży lotniczej;

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 5 ust. 1 i 3 w zw. z motywami (14) i (15) Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (dalej jako „Rozporządzenie” lub „Rozporządzenie nr 261/2004”), poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że Pozwana ponosi odpowiedzialność za opóźnienie lotu

(...) z W. do Z. w dniu 15 maja 2019 r., wobec czego Powodowi miałyby przysługiwać odszkodowanie przewidziane w Rozporządzeniu, podczas gdy sporny Lot został opóźniony z uwagi na okoliczności nadzwyczajne wyłączające odpowiedzialność przewoźnika na gruncie powołanych przepisów tj. zarządzenia służb kontroli ruchu lotniczego, które w pierwszej kolejności dotknęły lotów (...) oraz (...) poprzedzających Lot (...) w rotacji tego samego statku powietrznego w dniu 15 maja 2019 r., a następnie bezpośrednio Lot (...), w związku z czym przedmiotowy lot nie mógł odbyć się zgodnie z rozkładem.

Apelujący z uwagi na przedstawione zarzuty, wniósł o zmianę wyroku przez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanej kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenia w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Z uwagi, że niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym, stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy ograniczył uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Apelacja podlegała uwzględnieniu w całości.

Zarzuty apelacji skutkowały zamianą zaskarżonego wyroku i oddaleniem powództwa.

Dochodzone w przedmiotowej sprawie roszczenie oparte zostało na art. 5 ust. 1 lit. c) w zw. z art. 7 ust. 1 lit. c) Rozporządzenia (WE) Nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) Nr 295/91. Pierwszy z przywołanych przepisów stanowi, iż w przypadku odwołania lotu, pasażerowie, których to odwołanie dotyczy, mają prawo do odszkodowania od obsługującego przewoźnika lotniczego, zgodnie z przywołanym wyżej art. 7 Rozporządzenia, który określa wysokość zryczałtowanego odszkodowania.

Jednocześnie, art. 5 ust. 3 Rozporządzenia, na który w swojej argumentacji powoływał się pozwany, stanowi, że opóźnienie (odwołanie) lotu nie rodzi po stronie pasażerów prawa do odszkodowania, jeżeli przewoźnik lotniczy jest w stanie dowieść, że odwołanie lub duże opóźnienie lotu było spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków, to jest okoliczności, które pozostają poza zakresem skutecznej kontroli przewoźnika lotniczego (zob. ETS w wyroku z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawach połączonych C-402/07 i C 432/07).

Zatem, przewoźnik lotniczy jest zwolniony z obowiązku wypłaty pasażerom odszkodowania na podstawie art. 5 ust. 1 lit. c i art. 7 rozporządzenia nr 261/2004, jeżeli dowiedzie, że odwołanie lub opóźnienie lotu jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.

W tym miejscu wskazać należy na treść motywu (15) rozporządzenia WE nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady, zgodnie z którym za nadzwyczajne okoliczności powinno się uważać sytuację, gdy decyzja kierownictwa lotów w stosunku do danego samolotu spowodowała danego dnia powstanie dużego opóźnienia, przełożenie lotu na następny dzień albo odwołanie jednego lub więcej lotów tego samolotu pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków przez zainteresowanego przewoźnika, by uniknąć tych opóźnień lub odwołań lotów.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem za „nadzwyczajne okoliczności” w rozumieniu art. 5 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004 można uznać zdarzenia, które ze względu na swój charakter lub swoje źródło nie wpisują się, jako

nieodłączny element, w ramy normalnego wykonywania działalności danego przewoźnika lotniczego i nie pozwalają mu na skuteczne panowanie nad nimi, przy czym te dwie przesłanki muszą być spełnione kumulatywnie (wyroki: z dnia 4 kwietnia 2019 r., G., C-501/17, EU:C:2019:288, pkt 20; z dnia 12 marca 2020 r., F., C-832/18, EU:C:2020:204, pkt 38).

Co istotne, dla przyjęcia, iż nastąpiła nadzwyczajna okoliczność, której nie można było uniknąć, pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków, nie jest ważne, czy dana przyczyna powodująca opóźnienie nastąpiła w jednym z poprzedzających lotów w rotacji, czy bezpośrednio w locie, który doznał opóźnienia ponad 3 godziny. Istotne jest bowiem wyłącznie to, czy w konkretnym łańcuchu przyczyn i skutków, które wystąpiły w danej sprawie, kolejne elementy składające się na sekwencje tego łańcucha miały charakter nadzwyczajny (nie można było ich uniknąć, pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków). Jeśli odpowiedź będzie pozytywna, to zdarzenia składające się na sekwencje łańcucha przyczynowo - skutkowego należy zakwalifikować jako okoliczność nadzwyczajną, zwalniającą przewoźnika z odpowiedzialności.

W niniejszej sprawie powód miał w dniu 15 maja 2019 r. odbyć podróż lotem nr (...) z W. do Z. w godz. 14:35 – 16:35, a następnie lotem nr (...) Z.-L. w godz. 17:30-20:25 czasu lokalnego. Z uwagi na opóźnienie lotu z W. o dwie godziny i 25 minut, powód nie mógł skorzystać z następnego lotu z Z. do L..

Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia miał niewątpliwie ustalenie z jakiej przyczyny doszło do opóźnienia lotu, oraz czy opóźnienie lotu poprzedzającego przedmiotowy lot powoda nastąpiło z uwagi na wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, czego Sąd pierwszej instancji wnikliwie nie przeanalizował. Sąd Okręgowy podziela rozważania Sądu Rejonowego, że bezpośrednią przyczyną opóźnienia lotu powoda było zbyt późne przybycie poprzedniej rotacji oraz utracenie dalszego połączenia.

Okolicznością bezsporną było to, że opóźnienie przedmiotowego lotu nastąpiło z uwagi na opóźnienie lotu rotacyjnego, tj. lotu poprzedzającego lot powoda - z Z. do W. o 30 minut z powodu opóźnienia poprzedzającego lotu w rotacji (37 min. opóźnienia lotu B.-Z.), 16 minut opóźnienia z powodu stanu zdrowotnego jednego z pasażerów oraz 48 min z powodu restrykcji wprowadzonych przez służby zarządzające ruchem lotniczym, na skutek czego powód nie mógłby skorzystać z dalszego połączenia lotem z Z. do L.. Z uwagi na opóźnienie startu Lotu (...) pozwana zmieniła pasażerowi rezerwację na najbliższe dostępne loty zastępcze obsługiwane przez innych przewoźników lotniczych (bezsporne).

Jednocześnie, na co zwrócił uwagę Sąd Rejonowy, z raportów przedstawionych przez pozwaną wraz z odpowiedzią na pozew wynikają kody, jak i czas opóźnienia lotu (...) do Z. (odpowiednio kod 93- 91 min, kod 84- 59 min). Powołane kody stanowią oficjalne ustandaryzowane kody opóźnień przyjęte przez (...) w celu oznaczania różnych przyczyn opóźnień lotów przez wszystkie podmioty uczestniczące w transporcie lotniczym.

Sąd Okręgowy, za prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego, uznał, iż pozwany udowodnił, iż 59 min opóźnienia lotu z W. do Z. było wynikiem zarządzania przepływem ruchu lotniczego z powodu złych warunków pogodowych. Jednocześnie należy wskazać, iż restrykcje wprowadzone przez służby zarządzające ruchem lotniczym (kod 84) stanowią okoliczność egzoneracyjną w rozumieniu art. 5 ust 3 Rozporządzenia w zw. z pkt 15 preambuły zwalniająca przewoźnika z odpowiedzialności za wypłatę zryczałtowanego odszkodowania, jako decyzje kierownictwa lotów powołane we wskazanej regulacji.

Natomiast, wbrew ocenie dokonanej przez Sąd I instancji, należało odmiennie ocenić przyczyny opóźnienia lotu rotacyjnego (kod 93). Sąd Rejonowy ograniczył się jedynie do oceny, iż nie wiadomo dlaczego doszło do opóźnienia wynikającego z rotacji, a przedstawione przez pozwanego twierdzenia były niewystarczające do uznania że miały miejsce nadzwyczajne okoliczności, bowiem nie zostały poparte żadnymi miarodajnymi dowodami. Nie przeanalizował jednak czy opóźnienie lotu poprzedzającego przedmiotowy lot powoda nastąpiło z uwagi na wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności.

Jak już wskazano lot powoda (...) poprzedzony był lotem (...) z Z., którego opóźnienie na trasie do W. spowodowane było ograniczeniami służb zarządzających ruchem lotniczym, stanem zdrowia pasażera oraz

opóźnieniem poprzedniego lotu w rotacji. Maszyna wykonująca lot wcześniejszy w rotacji, tj. (...) z B. do Z. też uległa opóźnieniu z powodu ograniczeń przepływu ruchu lotniczego na lotnisku przylotu (Z.).

Sąd Okręgowy, mając na uwadze całokształt ustaleń faktycznych w sprawie uznał, iż Sąd pierwszej instancji błędnie odczytał stanowisko pozwanej co do powołanych okoliczności egzoneracyjnych. Lot nie został bowiem opóźniony bezpośrednio z powodu niekorzystnych warunków atmosferycznych niepozwalających na jego start o zaplanowanym czasie, lecz z powodu decyzji kierownictwa lotów w rozumieniu motywu 15 Rozporządzenia, czyli zarządzeń służb kontroli ruchu lotniczego, które z uwagi na ograniczoną przepustowość lotniska w Z. opóźniały czasy operacji lotniczych przyznanych przewoźnikom.

Podkreślenia wymaga, iż dla zwolnienia pozwanej z odpowiedzialności nie ma znaczenia rodzaj podstawy wprowadzenia ograniczeń przez służby kontroli ruchu lotniczego. Zarządzenia służb kontroli ruchu stanowią samoistną przesłankę egzoneracyjną jako nadzwyczajne okoliczności w postaci "decyzji kierownictwa lotów" przewidziane w motywie 15 preambuły Rozporządzenia.

Sąd odwoławczy, odmiennie do Sądu pierwszej instancji uznał, iż pozwana wykazała, że zaistniałego opóźnienia nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Zdaniem Sądu Okręgowego nie można też zarzucić przewoźnikowi, że błędnie zaplanował częstotliwość rejsu samolotu. Zasada rotacyjnego korzystania z lotu jest jedyną rozsądną organizacją lotów, również z punktu widzenia konsumenta. W przeciwnym razie, linie lotnicze, celem uniknięcia lub zminimalizowania czasu opóźnienia, musiałyby zabezpieczyć na ewentualne loty inne samoloty, które musiałyby oczekiwać na lotniskach, co generowałoby duże większe koszty działalności przedsiębiorstwa. W konsekwencji, większe koszty działalności przedsiębiorstwa generowałyby wyższe opłaty za bilety. Zatem, tak przyjęta organizacja transportu lotniczego jest jedyną rozsądną z punktu widzenia ekonomiki przedsiębiorstwa.

Okoliczności, na których Sąd Okręgowy oparł swoje rozważania, pozwana wykazała dowodami złożonymi już do odpowiedzi na pozew (depesze slotowe), a ich wiarygodność nie budziła zastrzeżeń Sądu Rejonowego, a jednocześnie nie została zakwestionowana przez powoda. W tym stanie faktycznym, w następstwie zaistniałej sytuacji, zasadnym jest twierdzenie pozwanego, że opóźnienie lotu było spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Jak już wskazano, w treści powołanego Rozporządzenia ujęto bowiem przyczynę opóźnienia lotu, na którą powołuje się pozwana, jako okoliczność nadzwyczajną wyłączającą odpowiedzialność odszkodowawczą przewoźnika.

W niniejszej sprawie należało także mieć na uwadze to, że przewoźnik niezwłocznie zaoferował powodowi alternatywne połączenia zastępcze, mając na uwadze, iż z uwagi na opóźnienie startu lotu powód dotarłby do Z. o czasie uniemożliwiającym przesiadkę na transatlantyczny lot, co niewątpliwie zmniejszyło negatywne skutki tego opóźnienia.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał apelację pozwanego za zasadną i zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania zarówno przed Sądem I instancji, jak i Sądem odwoławczym Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd Okręgowy uznał za zasadne nieobciążanie powoda kosztami tego postępowania. Sąd Okręgowy miał na uwadze w tym zakresie rozbieżności w orzecznictwie co do oceny nadzwyczajnych okoliczności, które wystąpiły w lotach rotacyjnych. Wyrazem tego było chociażby rozstrzygnięcie Sądu I instancji. W tych okolicznościach, w ocenie Sądu Okręgowego, powód mógł pozostawać w uzasadnionym subiektywnym przekonaniu co do zasadności swojego roszczenia.